

REPUBLIKA HRVATSKA
PUČKI PRAVOBRANITELJ

KLASA: 028-25/24-01/0013

URBROJ: 506-02

Zagreb, 12. travnja 2024.

Hrvatska komora primalja
e-mail: tajnica@komora-primalja.hr

Poštovani,

pučka pravobraniteljica zaprimila je Vaš dopis kojim nas obavještavate o diskriminatornom položaju primalja (SSS, VŠS i VSS) u zdravstvenom sustavu, a posebice po pitanju radnih mjesta i koeficijenata.

Navodite da se ni u Uredbi o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama (NN 25/13...155/23), ni u Uredbi o nazivima radnih mjesta, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u javnim službama (NN 22/24, dalje: Uredba), koja je na snazi od 1. ožujka 2024. godine, ne propisuju radna mjesta i koeficijenti primalja u zdravstvenom sustavu, unatoč Vašim naporima da se primalje uvrste kroz posebna radna mjesta. Ukazujete kako je uz utvrđivanje radnih mjesta potrebno uvesti i njihovo stupnjevanje za glavne primalje, magistre primaljstva i prvostupnice primaljstva. Kao primjer navodite da su u Uredbi zasebno navedene medicinske sestre, kao i gradacija njihovih radnih mjesta, stoga smatrate da su primalje diskriminirane temeljem obrazovanja jer bi ista razina obrazovanja trebala biti jednako vrednovana.

Također ukazujete da je primaljstvo djelatnost regulirana Zakonom o primaljstvu (NN 120/08, 145/10), sukladno kojem se standard obrazovanja primalja propisuje u rasponu od SSS do VSS (primalje-asistentice, prvostupnice primaljstva i magistre primaljstva), no Zakonom nisu propisane kompetencije magistra primaljstva, na što ste ukazivali Ministarstvu zdravstva (dalje: MZ). Navodite da je MZ odgovorilo da će pitanje izmjena i dopuna Zakona o primaljstvu razmotriti nakon donošenja Uredbe, a tijekom postupka donošenja Uredbe na sastanku u MZ-u rečeno Vam je da se magistre primaljstva ne mogu unijeti u Uredbu jer njihove kompetencije nisu jasno uređene Zakonom. Smatrate da se na ovaj način ugrožava opstojnost djelatnosti, koja je već ugrožena starosnom strukturom primalja i ograničenom mogućnošću stjecanja visokog obrazovanja, s obzirom na postojanje samo jednog diplomskog studija primaljstva.

U svezi Vašeg dopisa, ukazujemo da sukladno odredbi čl. 4. Zakona o pučkom pravobranitelju (NN 76/12) pučka pravobraniteljica promiče i štiti ljudska prava i slobode te vladavinu prava razmatrajući pritužbe o postojanju nezakonitosti i nepravilnosti u radu državnih tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba s javnim ovlastima. Također, sukladno Zakonu o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12, dalje: ZSD) pučka pravobraniteljica obavlja poslove središnjeg tijela za suzbijanje diskriminacije te u tom svojstvu može provoditi ispitne postupke povodom pritužbi građana zbog sumnje na diskriminatorna postupanja svih pravnih i fizičkih osoba.

Zabrana diskriminacije je u hrvatskom pravnom sustavu ustavna kategorija konkretizirana ZSD-om koji u čl. 2. pravni pojam izravne diskriminacije definira kao postupanje kojim se osoba stavlja ili je bila stavljena ili bi mogla biti stavljena u nepovoljniji položaj od druge osobe u usporedivoj situaciji, uz uvjet da je takvo postupanje uvjetovano nekom od diskriminacijskih osnova. Neizravna diskriminacija postoji kada naizgled neutralna odredba, kriterij ili praksa, stavlja ili bi mogla staviti osobe u nepovoljniji položaj po jednoj ili više osnova iz čl. 1. st. 1. ZSD-a, u odnosu na druge osobe u usporedivoj situaciji, osim ako se takva odredba, kriterij ili praksa mogu objektivno opravdati legitimnim ciljem, a sredstva za njihovo postizanje su primjerena i nužna. Diskriminacijske osnove taksativno su nabrojane u zatvorenoj listi osnova u čl. 1. st. 1. ZSD-a te obuhvaćaju, između ostalih, i obrazovanje.

U odnosu na Vaš navod da su primalje diskriminirane na temelju obrazovanja jer za razliku od drugih srodnih zdravstvenih djelatnosti djelatnost primalja nije decidirano uvrštena u Uredbu te da bi ista razina obrazovanja trebala biti jednako vrednovana, ne nalazimo da bi se radilo o diskriminaciji kako ju definira ZSD. Naime, plaća zaposlenih u javnim službama određuje se temeljem Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama (NN 155/23), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2024. godine. Kao jedno od osnovnih načela Zakona propisano je načelo jednakosti plaća prema kojem se službenicima i namještenicima isplaćuje jednaka plaća za jednaki rad odnosno rad jednake vrijednosti, a sukladno čl. 9. Zakona radna mjesta u javnim službama vrednuju se primjenom standardnih mjerila za vrednovanje i klasifikaciju radnih mjesta propisanih ovim Zakonom. Na temelju Zakona usvojena je Uredba o načinu primjene standardnih mjerila u postupku vrednovanja i klasifikacije radnih mjesta u državnoj službi i javnim službama (NN 22/24) koja uređuje način primjene standardnih mjerila u postupku vrednovanja i klasifikacije radnih mjesta u državnoj službi i javnim službama, a mjerila obuhvaćaju kompetencije, složenost, odgovornost i utjecaj na donošenje odluka, suradnju i komunikaciju, upravljanje i posebne uvjete rada.

Slijedom navedenog, klasifikacija radnih mjesta u javnim službama vrši se ne samo prema razini obrazovanja, već i primjenom navedenih standardnih mjerila. Uvažavajući Vaše navode o nepovoljnom položaju djelatnosti primaljstva, ukazujemo da pučka pravobraniteljica nije

nadležna vrednovati radna mjesta te utvrđivati radi li se o jednakom radu odnosno radu jednake vrijednosti, niti može davati tumačenje pojedinih propisa. No s obzirom da je predmetnu Uredbu o nazivima radnih mjesta, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u javnim službama Vlada Republike Hrvatske usvojila na prijedlog Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, zatražit ćemo od Ministarstva očitovanje zašto se Uredbom ne propisuju radna mjesta i koeficijenti primalja u zdravstvenom sustavu, o čemu ćete biti obaviješteni.

S poštovanjem,

PUČKA PRAVOBRANITELJICA
mr.sc. Tena Šimonović Einwalter, MJur

